Załącznik nr 2 do wniosku dra Marka Leśniaka o wszczęcie postępowania habilitacyjnego

dr Marek Leśniak
adiunkt w Zakładzie Prawa Gospodarczego i Handlowego
Wydział Prawa, Administracji i Ekonomii
Uniwersytetu Wrocławskiego
ul. Uniwersytecka 22/26
50-146 Wrocław

Autoreferat
przedstawiający opis dorobku oraz osiągnięć naukowych habilitanta

Wstęp

Niniejszy autoreferat stanowi wymagany załącznik do składanego przez mnie wniosku o wszczęcie postępowania habilitacyjnego. Został opracowany zgodnie z obowiązującymi przepisami, w szczególności z art. 16 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (tj. Dz.U. z 2016 r., poz. 882 ze zm.), rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z 1 września 2011 r. w sprawie kryteriów oceny osiągnięć osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego (Dz. U. nr 196, poz. 1165), rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 września 2016 r. w sprawie szczegółowego trybu i warunków przeprowadzania czynności w przewodzie doktorskim, w postępowaniu habilitacyjnym oraz w postępowaniu o nadanie tytułu profesora (Dz. U. z 2016 r., poz. 1586) oraz z uwzględnieniem Komunikatu nr 1/2015 Centralnej Komisji do Spraw Stopni i Tytułów w sprawie formy dokumentowania wniosku o wszczęcie postępowania habilitacyjnego – składanych od dnia 25 listopada 2015 r.

1. **Imię i nazwisko:** Marek Leśniak

2. **Posiadane dyplomy, tytuły zawodowe – z podaniem nazwy, miejsca i roku ich uzyskania oraz tytułu rozprawy doktorskiej**

- 16.06.2003 r. – uzyskałem stopień doktora nauk prawnych w zakresie prawa, nadany uchwałą Rady Wydziału Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego, w oparciu o

rozprawę doktorską pt. *Zastaw bez przeniesienia posiadania przedmiotu zastawu;* napisaną pod kierunkiem prof. zw. dr hab. Józefa Frąckowiaka. Recenzentami byli prof. zw. dr hab. Edward Gniewek oraz dr hab. Ryszard Mikosz prof. UŚ. Rozprawa doktorska była efektem studiów doktoranckich w Stacjonarnym Studium Nauk Prawnych na Wydziale Prawa, Administracji i Ekonomii w latach 1995-2000.

- 14.06.1994 r. – uzyskałem tytuł zawodowy magistra prawa, na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Wrocławskiego z oceną końcową b. dobrą po odbyciu Stacjonarnych Studiów Prawa w latach 1989-1994. Tytuł pracy magisterskiej *Bankowy zastaw rejestrowy – szczególna forma zastawu służąca zabezpieczeniu spłaty pożyczek i kredytów bankowych* napisana pod kierunkiem prof. zw. dr hab. Józefa Frąckowiaka.

W latach 1994-1996 odbyłem aplikację sądową zakończoną pozytywnie zdanym egzaminem sędziowskim.

W latach 1996-1998 odbyłem asesurę sądową w Sądzie Rejonowym w Oławie.

W roku 1998 zostałem powołany na stanowisko sędziego Sądu Rejonowego w Oławie, a następnie w latach 1998-2006 byłem sędzią Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Fabrycznej wykonując czynności orzecznicze w Wydziale Gospodarczym Rejestrowym oraz Wydziale Gospodarczym Rejestru Zastawów, w którym pełniłem funkcje Przewodniczącego.

W roku 2006 zostałem powołany na stanowisko notariusza we Wrocławiu.

3. Informacje o dotychczasowym zatrudnieniu w jednostkach naukowych

Od 01.11.2003 r. do chwili obecnej jestem zatrudniony na stanowisku adiunkta w Zakładzie Prawa Gospodarczego i Handlowego w Instytucie Prawa Cywilnego na Wydziale Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego.

W kadencjach 2008-2012, 2012-2016, 2016-2020 byłem lub jestem członkiem Rady Wydziału Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego pochodzącym z wyboru (jako przedstawiciel pozostałych, tzn. niesamodzielnych pracowników naukowo-dydaktycznych).

W kadencjach 2012-2016 i 2016-2020 byłem lub jestem Zastępcą Dyrektora Instytutu Prawa Cywilnego na Wydziale Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego.

W kadencji 2004-2008 byłem Członkiem Sądu Konkursowego konkursu prac magisterskich i licencjackich na Wydziale Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego.

Od 2011 roku sprawuję obok prof. dr hab. Józefa Frąckowiaka funkcję opiekuna naukowego Studenckiego Koła Naukowego Prawa Gospodarczego i Handlowego działającego na Wydziale Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego.

Stale współpracuję od początku jego powstania z Centrum Badań Problemów Prawnych i Ekonomicznych Komunikacji Elektronicznej powołanym na Wydziale Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego.

4. Wskazanie osiągnięcia naukowego, uzyskanego po otrzymaniu stopnia doktora stanowiącego znaczny wkład autora w rozwój dyscypliny naukowej: prawo, wymaganego na podstawie art. 16 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (tj. Dz. U. z 2016 r. poz. 882 z późn. zm.).

4.1. Wskazanie osiągnięcia naukowego. Jako osiągniecie naukowe, niezbędne do wszczęcia postępowania habilitacyjnego, wskazuję autorstwo monografii naukowej pt. „*Normatywne wzorce umów spółek handlowych w prawie polskim*", seria: Monografie Prawnicze, Wydawnictwo CH Beck, Warszawa 2017, ISBN: 978-83-2559-980-5; ISBN: 978-83-2559-981-2 (pdf). Recenzentem wydawniczym monografii jest prof. dr hab. Jacek Gołaczyński.

4.2. Omówienie celu naukowego pracy i osiągniętych wyników wraz z omówieniem ich ewentualnego wykorzystania.

Monografia stanowi efekt moich zainteresowań naukowych, które oscylują wokół problematyki wykorzystania nowych technologii (komunikacji elektronicznej) w obszarze prawa spółek oraz kształtowania treści umów i statutów spółek handlowych.

Przedmiotem pracy jest analiza normatywnych wzorców umów spółek handlowych udostępnionych w systemie teleinformatycznym, tj. wzorca umowy spółki jawnej, wzorca umowy spółki komandytowej oraz wzorca umowy spółki z ograniczoną odpowiedzialnością. Instytucja normatywnych wzorców umów wymienionych typów spółek handlowych stanowi w polskim prawie stosunkowo nowe rozwiązanie, które jest kolejnym przykładem wykorzystania Internetu do dokonywania czynności prawnych. Powstanie prawnej możliwości użycia normatywnego wzorca umowy do zawiązania pierwotnie jedynie spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, a następnie także spółek jawnej i komandytowej stworzyło szeroki obszar badawczy obejmujący wiele różnego rodzaju zagadnień wymagających analizy. Pomimo stosunkowo dużego znaczenia teoretycznego i istotnego wpływu na praktykę problematyka

normatywnych wzorców umów spółek handlowych nie doczekała się w literaturze polskiej pogłębionego opracowania monograficznego.

Podstawowy cel badawczy pracy stanowi określenie konsekwencji prawnych wynikających z normatywnego charakteru wzorców umowy spółki jawnej, umowy spółki komandytowej oraz umowy spółki z ograniczoną odpowiedzialnością. Pomimo, iż normatywny charakter wzorców umów o których mowa w przepisach art. 23^1 § 1, art. 106^1 § 1 oraz art. 157^1 § 1 KSH w zasadzie nie podlega dyskusji, bowiem pochodzą one od prawodawcy, ta cecha wzorców nie była jednak szczegółowo analizowana przez doktrynę. Ponadto definicja legalna wzorca umowy zawarta w art. 4 § 1 pkt 12 KSH nie „oddaje" tej właściwości wzorców. Wydaje się zaś, że normatywny charakter wzorców umów spółek handlowych w znaczący sposób determinuje obszar badawczy, który należy przeanalizować w procesie poznawania wzorców. Ponieważ szczegółowa treść wzorców umów spółki jawnej, spółki komandytowej oraz spółki z ograniczoną odpowiedzialnością określona została w rozporządzeniach Ministra Sprawiedliwości wydanych na podstawie upoważnienia ustawowego zawartego w przepisach Kodeksu Spółek Handlowych, celem opracowania było m.in. ustalenie, czy przy tworzeniu wzorców Minister Sprawiedliwości nie przekroczył zakresu udzielonego upoważnienia. Z kolei konsekwencją tego ustalenia jest ocena konstytucyjności normatywnych wzorców umów ww. typów spółek handlowych oraz wpływu ewentualnego jej braku na skutki posługiwania się tymi wzorcami.

Ponadto nie mniej istotnym celem pracy było ustalenie, czy w zakresie delegacji ustawowej przyznanej Ministrowi Sprawiedliwości mieści się również uprawnienie do modyfikacji w treści wzorca umowy kodeksowego (ustawowego) modelu danego typu spółki. W pracy zaprezentowano bowiem tezę, że istnieje kodeksowy model poszczególnych typów spółek handlowych. Każdy z typów spółek handlowych jest regulowany przez stworzony specjalnie dla niego zespół norm zawartych w przepisach Kodeksu Spółek Handlowych określających podstawowe cechy spółki. W skład tych zespołów norm wchodzą zarówno normy *ius cogens*, jak i *ius dispositivum*. Było więc ustalane, czy i w jakim zakresie dopuszczalne jest proponowanie przez Ministra Sprawiedliwości w treści normatywnych wzorców umów spółek handlowych rozwiązań odmiennych od regulacji składających się na kodeksowy model danego typu spółki.

W pracy poddano analizie konsekwencje umieszczenia normatywnych wzorców umów spółek handlowych w środowisku systemu teleinformatycznego oraz wynikające z tego skutki dla reguł dotyczących zawarcia, zmiany i rozwiązania umowy e-spółek jawnej, komandytowej oraz z ograniczoną odpowiedzialnością. Wyrażono przy tym pogląd o odmienności reguł

dotyczących powstania, organizacji oraz funkcjonowania e-spółek w odróżnieniu od spółek utworzonych w sposób tradycyjny. Jednym z celów pracy była ocena spójności systemowej wprowadzonych rozwiązań legislacyjnych dotyczących normatywnych wzorców umów spółek handlowych. Zasadą bowiem jest, że system prawa powinien być spójny i logiczny. Znalezienie odpowiedzi na pytania i wątpliwości, o których mowa wyżej, było celem badań oraz analiz w odniesieniu do każdego z trzech normatywnych wzorców umów spółek handlowych zaprezentowanych w monografii.

Opracowanie ma charakter dogmatyczny. Mając pełną świadomość, że do kluczowych zadań dogmatyki prawa należy wyjaśnianie treści obowiązujących norm prawnych, a nie zgłaszanie postulatów *de lege ferenda*, w monografii zdecydowano się również na prezentację tego wątku. Przy pisaniu sięgnięto częściowo także do metody prawno-porównawczej, aby ukazać różnorodność celów legislatorów w wybranych krajach UE oraz legislatora unijnego w przypadku wprowadzania normatywnych wzorców dokumentów założycielskich spółek, a także odmienność środków służących do osiągnięcia wyznaczonych celów. Wykorzystano także elementy metody empirycznej, bowiem autor jest wieloletnim praktykiem prawa. Przy czym wnioski wynikające z praktyki odwołują się nie tylko do własnych doświadczeń praktycznych autora jako notariusza. Sformułowane tezy w zakresie treści umów spółek wynikają także z analizy wielu umów spółek handlowych, z którymi autor zetknął się w praktyce sędziego. Autor miał również możliwość testowania funkcjonalności systemu teleinformatycznego umożliwiającego zakładanie spółek w Polsce, bowiem w latach 2009–2011 był członkiem Zespołu do opracowania koncepcji i wdrożenia w systemie informatycznym Krajowego Rejestru Sądowego możliwości rejestrowania spółek prawa handlowego w ciągu 24 godzin, powołanego przez Ministra Sprawiedliwości. Ponadto zaprezentowane w pracy wnioski są poparte danymi statystycznymi pochodzącymi z ogólnodostępnych źródeł, zebranymi przez resort sprawiedliwości RP.

Ze względu na zakreślony tematem pracy obszar badawczy poza zakresem opracowania pozostawiono problematykę innych - poza wzorcami umów - normatywnych wzorców występujących w prawie spółek, dotyczących czynności wykonywanych w e-spółkach jawnej, komandytowej oraz z ograniczoną odpowiedzialnością przez ich wspólników lub dodatkowo organy spółki w przypadku spółki z ograniczoną odpowiedzialnością. Dotyczy to normatywnych wzorców uchwał zmieniających umowy e-spółek, normatywnych wzorców innych uchwał, a także normatywnych wzorców innych czynności dokonywanych przez e-spółki lub ich wspólników w systemie teleinformatycznym. Problematyka ta omawiana jest w

pracy jedynie wówczas, kiedy wymaga tego zupełność wywodu prowadzonego w zakresie obszaru badawczego wyznaczonego tematem pracy.

Monografia składa się z pięciu rozdziałów. Celem rozdziału I jest ogólna prezentacja normatywnego wzorca umowy jako instytucji prawa cywilnego. W rozdziale tym omówiono także inne typy wzorców umów występujących w praktyce obok wzorców normatywnych. Rozdział poświęcono ponadto na prezentację normatywnych wzorców umów wydawanych na podstawie przepisów Kodeksu Cywilnego w latach 1965–2003.

W rozdziale II dokonano szczegółowej analizy umów tych typów spółek handlowych, dla których zawiązania jest możliwe posłużenie się normatywnym wzorcem umowy. Rozdział ten otwiera analiza definicji legalnej umowy spółki handlowej zawarta w art. 3 KSH oraz ocena przydatności teoretycznej sformułowanej definicji. W dalszej części znajdują się rozważania dotyczące postanowień umowy spółki jawnej wymienionych w art. 25 KSH, postanowień umowy spółki komandytowej wymienionych w art. 105 i art. 107 § 1 KSH oraz postanowień umowy spółki z o.o. opisanych w art. 157 § 1, art. 158 § 1 i art. 159 KSH. Celem prowadzonych rozważań jest zaproponowanie optymalnej klasyfikacji nomenklatury stosowanej w odniesieniu do elementów umów ww. typów spółek handlowych opisanych w powołanych przepisach Kodeksu Spółek Handlowych. Przedstawiona analiza prowadzi do wniosku, że w stosunku do elementów umów spółek jawnej, komandytowej oraz z ograniczoną odpowiedzialnością używanie pojęć charakterystycznych dla prawa zobowiązań, jak np. składniki przedmiotowo istotne czynności prawnej (*essentialia negotii*) wydaje się nieuprawnione. W rozdziale II zostaną także zaprezentowane wypowiedzi dotyczące charakterystyki umów spółek jawnej, komandytowej oraz z ograniczoną odpowiedzialnością, mające na celu wykazanie, że ich klasyfikowanie na podstawie kryteriów typowych dla umów zobowiązaniowych w wielu przypadkach nie jest przydatne z punktu widzenia teorii prawa. Rozdział II zawiera ponadto rozważania na temat sposobów kształtowania treści umów spółek jawnej, komandytowej oraz z ograniczoną odpowiedzialnością, a także zakresu swobody kontraktowej w umowach powołanych spółek. Dla całościowego ujęcia problematyki na końcu rozdziału II zaprezentowano uwagi poświęcone wykładni postanowień umów e-spółek.

Celem rozdziału III jest omówienie definicji legalnej „wzorca umowy" zawartej w art. 4 § 2 pkt 12 KSH oraz pozostałych definicji znajdujących się w tzw. słowniczku pojęć Kodeksu Spółek Handlowych, mających w ocenie autora charakter uzupełniający w stosunku do definicji wzorca umowy. Dotyczy to definicji następujących pojęć: „podpisu potwierdzonego profilem zaufanym ePUAP", „postanowień zmiennych wzorca umowy" oraz „spółki, której umowa została zawarta przy wykorzystaniu wzorca umowy". Wnioski wypływające z analizy definicji

legalnej „wzorca umowy" wskazują na jej małą przydatność teoretyczną i praktyczną. Zbliżone wnioski dotyczą także definicji: „postanowień zmiennych wzorca umowy" oraz definicji „spółki, której umowa została zawarta przy wykorzystaniu wzorca". W dalszej części rozdziału III próbowano określić i scharakteryzować cele, jakie zamierzał osiągnąć ustawodawca, wprowadzając do systemu prawa normatywne wzorce umów spółek jawnej, komandytowej oraz z ograniczoną odpowiedzialnością, a także podjęto próbę oceny wpływu wprowadzenia instytucji normatywnych wzorców umów spółek na prawo spółek jako dziedzinę prawa. Ponadto w tej części pracy próbowano ustalić, na ile użycie normatywnego wzorca umowy wpływa na konieczność istnienia konsensu pośród wspólników założycieli tworzących spółkę oraz czy wykorzystanie normatywnego wzorca umowy stanowi ograniczenie stosowania zasady swobody umów przy zawieraniu umowy spółek jawnej, komandytowej oraz z ograniczoną odpowiedzialnością. Istotną część rozdziału III stanowią rozważania na temat relacji norm wynikających z treści wzorca umowy spółki jawnej, komandytowej oraz z ograniczoną odpowiedzialnością z normami wynikającymi z przepisów Kodeksu Spółek Handlowych dotyczącymi wymienionych typów spółek. W tej części opracowania próbowano ustalić, czy przy tworzeniu normatywnych wzorców umów spółek handlowych Minister Sprawiedliwości nie przekroczył delegacji ustawowej zawartej odpowiednio w art. 23^1 § 5 i 6, art. 106^1 § 5 i 6 oraz art. 157^1 § 5 i 6 KSH. Ocena sposobu wykonania delegacji ustawowej udzielonej Ministrowi Sprawiedliwości dotyczy także problematyki zakładania konta w systemie teleinformatycznym, sposobu korzystania z systemu teleinformatycznego i podejmowania w tym systemie czynności związanych z zawiązaniem e-spółek oraz problematyki regulującej sposób i tryb złożenia wniosku o wpis do rejestru spółek, których umowa została zawarta przy wykorzystaniu normatywnego wzorca (art. 19 ust. 7 KRSU). Końcową część rozdziału III stanowią rozważania dotyczące konsekwencji umieszczenia normatywnych wzorców umów spółek handlowych oraz formularza wniosku o wpis e-spółek do rejestru przedsiębiorców w środowisku systemu teleinformatycznego.

Przedmiotem rozważań zawartych w rozdziale IV jest prezentacja tezy o istnieniu kodeksowego (ustawowego) modelu każdego typu spółki handlowej. Ponadto w tej części pracy wskazano, czym różni się proponowane pojęcie kodeksowego modelu spółki handlowej od natury (właściwości) stosunku konkretnego typu spółki. W dalszej części rozdziału IV zaprezentowano cechy spółek jawnej, komandytowej oraz z ograniczoną odpowiedzialnością utworzonych za pomocą normatywnych wzorców umów. Rozważania te koncentrują się na ukazaniu odmienności rozwiązań prawnych zaproponowanych przez prawodawcę dla e-spółek

w porównaniu z kodeksowym modelem spółek jawnej, komandytowej oraz z ograniczoną odpowiedzialnością.

W kończącym pracę rozdziale V zawarto rozważania poświęcone regulacji normatywnych wzorców dokumentów założycielskich (umów, statutów) spółek w wybranych krajach UE oraz analizę propozycji rozwiązań legislatora unijnego dotyczących tej problematyki. Przy czym umieszczenie analizy regulacji obcych na końcu pracy było motywowane tym, że poza zamierzeniami autora pracy znajdowała się komparatystyczna analiza wszystkich przyjętych w krajach UE rozwiązań dotyczących normatywnych wzorców dokumentów założycielskich spółek. Przyjęcie komparatystycznej koncepcji pracy wymagałoby bowiem przedstawienia regulacji obcych w początkowej bardziej wyeksponowanej części opracowania. Dokonana kwerenda biblioteczna wykazała, że pewne wątki rozważań i analiz, które mają istotne znaczenie dla oceny krajowej regulacji, nie pojawiają się w piśmiennictwie zagranicznym przy ocenie tamtejszych rozwiązań legislacyjnych. Wynika to zapewne z wielu czynników, w szczególności odmienności w zakresie kultury stosowania prawa, oraz różnic w hierarchii legislacyjnej. Świadomie szczególnie dużo miejsca poświęcono w rozdziale IV regulacji niemieckiej, gdyż ma ona kapitalne znaczenie dla ukazania, jak różnorodne motywy mogą kierować prawodawcą przy kreacji nowego rozwiązania legislacyjnego. Przedstawienie rozwiązań legislacyjnych naszego zachodniego sąsiada pozwala na wykazanie, jak różny może być punkt odniesienia przy ocenie wartości istotnych dla prawodawcy. Konstrukcje legislacyjne polskiego prawa spółek są w dużym stopniu wzorowane na rozwiązaniach niemieckich, co również skłania do prezentacji tamtejszych rozwiązań w szerszym zakresie. Ponieważ w ujęciu historycznym główne nurty europejskiej nauki prawa, w tym prawa spółek, koncentrowały się poza Niemcami, wokół poglądów francuskich i brytyjskich przedstawicieli doktryny, zostały przedstawione rozwiązania legislacyjne dotyczące wzorców dokumentów używanych do zawiązania spółek także w tych dwóch krajach. To bowiem w Wielkiej Brytanii *model articles of association for companies* mają najdłuższą tradycję historyczną. Z kolei rozwiązanie legislacyjne przyjęte w Hiszpanii wydawało się interesujące ze względu na udział notariusza w tworzeniu tamtejszych spółek *Sociedad de responsabilidad Limitada* (*SL*) oraz *Sociedad de responsabilidad Limitada Formación Sucesiva* (*SLFS*) za pomocą normatywnych wzorców oraz dokonywania czynności notarialnych w systemie teleinformatycznym służącym do tworzenia i rejestracji spółek. W celu całościowego ujęcia zagadnienia zdecydowano się na przedstawienie Projektu dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie jednoosobowych spółek z ograniczoną odpowiedzialnością. Projekt ten przewiduje stworzenie nowego typu spółki określanej jako

Societas Unius Personae (*SUP*). Spółka tego typu miałaby być zawiązywana z użyciem normatywnego wzorca aktu założycielskiego (statutu) spółki dostępnego online, którego zastosowanie byłoby obowiązkowe w przypadku rejestracji spółki przez Internet. Na końcu rozdziału V znajduje się ocena obowiązującej regulacji normatywnych wzorców umów spółek handlowych, wnioski oraz postulaty *de lege ferenda*.

Przeprowadzone w pracy badania uprawniają do sformułowania następujących wniosków i tez.

Wzorce, o których mowa w art. 23^1 § 1, art. 106^1 § 1 oraz art. 157^1 § 1 KSH stanowią przykład normatywnych wzorców umowy. Ta cecha wzorców umów spółek handlowych nie była dotychczas szerzej eksponowana przez doktrynę, pomimo iż odgrywa istotną rolę w ich ocenie jako zjawiska prawnego. Treść normatywnych wzorców umów spółek jawnej, komandytowej oraz z ograniczoną odpowiedzialnością określona została w załącznikach do rozporządzeń Ministra Sprawiedliwości wydanych na podstawie delegacji ustawowych zawartych odpowiednio w art. 23^1 § 5, art. 106^1 § 5 oraz art. 157^1 § 5 KSH. Przepisy tych rozporządzeń zawierają także instrukcje wypełnienia poszczególnych wzorców. Ponieważ wzorce umów spółek jawnej, komandytowej oraz z ograniczoną odpowiedzialnością występują w postaci załącznika do aktu normatywnego będącego rozporządzeniem, ich charakter normatywny wynika z ulokowania pośród źródeł powszechnie obowiązującego prawa zgodnie z art. 87 Konstytucji RP.

Na podstawie przedstawionych w pracy badań można stwierdzić, że rozporządzenia wykonawcze określające treść normatywnych wzorców umów spółek jawnej, komandytowej oraz z ograniczoną odpowiedzialnością zostały wydane przez Ministra Sprawiedliwości z przekroczeniem przez niego zakresu „szczegółowego upoważnienia ustawowego" co oznacza, że ich postanowienia nie znajdują oparcia w ustawie i nie służą wykonaniu ustawowych regulacji Kodeksu Spółek Handlowych. Normatywne wzorce umów spółek handlowych zawierają bowiem rozwiązania, które są odmienne od regulacji zawartych w Kodeksie Spółek Handlowych stanowiących modelowe konstrukcje dla danego typu spółki. Jak wykazano w pracy wytyczne udzielone Ministrowi Sprawiedliwości w art. 23^1 § 5, art. 106^1 § 5 oraz art. 157^1 § 5 KSH nie upoważniają go do zmiany kodeksowego modelu organizacji i funkcjonowania spółek handlowych, których dotyczą normatywne wzorce, w tym wzorce umów spółek jawnej, komandytowej oraz z ograniczoną odpowiedzialnością, bądź nadania nowego znaczenia pojęciom używanym w treści wzorców uprzednio zdefiniowanym w Kodeksie Spółek Handlowych. Dla zapewnienia pełniejszego wykonania woli parlamentu wyrażonej w stworzeniu kodeksowego modelu poszczególnych normatywnych typów spółek handlowych

wydaje się, że treść normatywnych wzorców stosowanych w prawie spółek, w tym wzorców umów, powinna być regulowana na poziomie ustawy Kodeks Spółek Handlowych, a rozporządzenie powinno ustalać jedynie aspekty techniczne dotyczące dostępu do środowiska systemu teleinformatycznego, w którym zostały umieszczone normatywne wzorce, w tym wzorce umów, oraz dokonywania innych czynności w tym systemie.

W pracy starano się wykazać, że zaproponowany przez legislatora model e-spółki jawnej, komandytowej oraz z ograniczoną odpowiedzialnością, stworzony w oparciu o wzorzec umowy, odbiega od kodeksowego modelu tego typu spółek. Według sformułowanej w pracy tezy, spółka stworzona według modelu kodeksowego to taka, której powstanie, ustrój, funkcjonowanie i rozwiązanie opierają się na regulacjach zawartych w przepisach Kodeksu Spółek Handlowych, w tym tych, na które składają się normy mogące ulec zmianie z woli wspólników założycieli, ale nie zostały zmienione. Kodeksowy model spółki handlowej to stosunek prawny zbudowany w oparciu o normy imperatywne, semiimperatywne oraz dyspozytywne zawarte w przepisach Kodeksu Spółek Handlowych. Spółka ukształtowana według modelu kodeksowego odpowiada idealnemu modelowi (wzorowi) danego typu spółki handlowej, który proponuje ustawodawca w Kodeksie Spółek Handlowych. Spółka modelowa służy do realizacji standardowych (typowych) funkcji przewidzianych przez ustawodawcę dla danego typu spółki. Jest ona wyposażona w katalog wszystkich znamion (cech) właściwych dla określonego typu spółki z punktu widzenia legislatora. Przy czym nie było zamiarem autora pracy dokonanie szczegółowej analizy wszystkich wątków związanych z konsekwencjami przyjęcia istnienia kodeksowego modelu danego typu spółki. Działanie takie wydawało się bowiem niecelowe z uwagi na przyjęty temat monografii i wyznaczony jego zakresem obszar badawczy.

W pracy prezentowany jest pogląd, że tworzenie konkurencyjnych wobec modelu ustawowego modeli normatywnych typów e-spółek jawnej, komandytowej oraz z ograniczoną odpowiedzialnością na podstawie rozporządzeń wydanych przez Ministra Sprawiedliwości w oparciu o przepisy art. 23^1 § 5 i 6, art. 106^1 § 5 i 6 oraz art. 157^1 § 5 i 6 KSH nie znajduje oparcia ustawowego. Wagę problemu podkreśla możliwość potencjalnego negatywnego wpływu na pewność i bezpieczeństwo obrotu prawnego reguł postępowania wynikających z treści normatywnych wzorców umów spółek jawnej, komandytowej oraz z o.o., stanowiących odmienne reguły postępowania w stosunku do zasad charakterystycznych dla kodeksowego modelu danego typu spółki handlowej.

Na marginesie analizy dotyczącej tzw. postanowień obligatoryjnych umów spółek jawnej, komandytowej oraz z o.o. zaprezentowano pogląd o ograniczonej przydatności

posługiwania się siatką pojęciową charakterystyczną dla umów obligacyjnych w odniesieniu do umów spółek handlowych. Za niecelowe uznano jednak, podejmowanie pogłębionej dyskusji teoretycznoprawnej mającej na celu dowodzenie możliwości stworzenia na potrzeby umów spółek handlowych całkowicie odmiennego aparatu pojęciowego. Celem autora pracy było przede wszystkim zaakcentowanie odmienności dogmatycznej umowy spółki handlowej *in genere* oraz *in concreto* od typowej umowy prawa zobowiązań.

Zawarcie umowy spółki jawnej, komandytowej oraz z o.o. przy wykorzystaniu normatywnego wzorca wymaga wypełnienia formularza umowy, który jest udostępniony w systemie teleinformatycznym, a następnie opatrzenia umowy podpisem elektronicznym spełniającym wymagania opisane odpowiednio w art. 23^1 § 2, art. 106^1 § 2 oraz art. 157^1 § 2 KSH. Proponowane rozwiązanie polegające na możliwości zawiązania ww. umów spółek za pomocą wzorca umowy udostępnionego w systemie teleinformatycznym jest częścią szerszego procesu postępującej informatyzacji obrotu prawnego. O ile sam kierunek zmian polegających na coraz większym wykorzystaniu Internetu oraz innych narzędzi informatycznych do wywoływania skutków w sytuacji prawnej uczestników obrotu gospodarczego wydaje się nieodwracalny, pozostaje zawsze aktualne pytanie o sposób realizacji tych zmian. Jak wskazano w pracy aby uzyskać możliwość faktycznego dostępu do systemu teleinformatycznego przeznaczonego do obsługi e-spółek, należy założyć konto w tym systemie. Posiadanie kwalifikowanego podpisu elektronicznego (bezpiecznego podpisu elektronicznego weryfikowanego za pomocą kwalifikowanego certyfikatu) oraz podpisu elektronicznego potwierdzonego profilem zaufanym ePUAP nie zwalnia potencjalnego użytkownika systemu z konieczności założenia konta. Z kolei samo założenie konta w systemie nie pozwala na zawarcie w nim umowy e-spółki jawnej, komandytowej oraz z ograniczoną odpowiedzialnością, bowiem użytkownik systemu chcący zawiązać tego typu spółkę musi dodatkowo posiadać kwalifikowany podpis elektroniczny (bezpieczny podpisu elektroniczny weryfikowany za pomocą kwalifikowanego certyfikatu) lub podpis elektroniczny potwierdzony profilem zaufanym ePUAP. Do 13.07.2017 r. w przypadku e-spółki z ograniczoną odpowiedzialnością założenie konta w systemie umożliwiało podpisanie umowy spółki przy użyciu podpisu elektronicznego składającego się z hasła nadanego użytkownikowi w systemie teleinformatycznym po weryfikacji jego tożsamości. Tego typu tzw. zwykły podpis elektroniczny, którego wymagania określone były na poziomie rozporządzenia wykonawczego wydanego przez Ministra Sprawiedliwości na podstawie upoważnienia ustawowego zawartego w art. 157^1 § 6 KSH, nie gwarantował identyfikacji osoby go składającej, co pogarszało bezpieczeństwo obrotu prawnego. Negatywne skutki stosowania „zwykłego" podpisu

elektronicznego do zawiązania spółki z ograniczoną odpowiedzialnością za pomocą wzorca umowy zostały dostrzeżone przez ustawodawcę, który zmienił istniejące rozwiązania legislacyjne umożliwiając zawiązanie e-spółki z ograniczoną odpowiedzialnością wyłącznie z wykorzystaniem kwalifikowanego podpisu elektronicznego (bezpiecznego podpisu elektronicznego weryfikowanego za pomocą kwalifikowanego certyfikatu) lub podpisu elektronicznego potwierdzonego profilem zaufanym ePUAP. W środowisku systemu teleinformatycznego dochodzi zarówno do zawarcia umowy spółki jawnej, komandytowej oraz z ograniczoną odpowiedzialnością, a także do wykreowania innych dokumentów, które są wymagane do rejestracji danego typu spółki w rejestrze przedsiębiorców. W przypadku spółki z ograniczoną odpowiedzialnością są to: lista wspólników oraz oświadczenie wszystkich członków zarządu, że wpłaty wspólników na kapitał zakładowy zostały dokonane. Ponadto w systemie teleinformatycznym należy wypełnić właściwy formularz wniosku o wpis zawiązywanej spółki do rejestru przedsiębiorców. Nie ma prawnej i faktycznej możliwości zgłoszenia do rejestru przedsiębiorców spółki, której umowa została zawarta za pomocą normatywnego wzorca, z pominięciem systemu teleinformatycznego.

Dokonana w pracy analiza poszczególnych zagadnień dotyczących normatywnych wzorców umów spółek jawnej, komandytowej oraz z ograniczoną odpowiedzialnością ujawniła wiele braków w istniejącej regulacji. Braki te mają różny ciężar gatunkowy. Są pośród nich takie, które łamią istniejące reguły dotyczące zawiązania i funkcjonowania danego typu spółki oraz tworzą rozwiązania, które są obce konstrukcyjnie dla danego typu spółki. Można z dużym prawdopodobieństwem założyć, że wskazane braki nie pozwolą na realizację funkcji normatywnych wzorców umów spółek handlowych oczekiwanych przez prawodawcę. Są też takie uchybiena, które mają mniejszą szkodliwość, ale także będą powodować problemy związane z praktycznym wykorzystaniem normatywnych wzorców umów.

Przeprowadzone w pracy badania dowodzą, że wprowadzenie normatywnych wzorców umów spółek handlowych do polskiego systemu prawa nie było poprzedzone analizą dotyczącą systemowego ujęcia proponowanych rozwiązań. Zarówno w odniesieniu do wzorca umowy spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, jak i do wprowadzonych następnie wzorców umów spółek jawnej i komandytowej ustawodawca nie zastosował przemyślanych rozwiązań legislacyjnych, ponieważ, jak się wydaje, nie posiadał całościowej koncepcji proponowanej regulacji. Uchwalone rozwiązania wywołują wątpliwości co do podmiotowego i przedmiotowego zakresu dopuszczalności korzystania z wzorców umów spółek handlowych. Jako przykład braku systemowego ujęcia problemu można wskazać na wątpliwości związane z prawną możliwością użycia wzorca umowy jedynie do zawiązania spółki jawnej i

komandytowej z pośród wszystkich spółek osobowych czy sens wprowadzenia szczególnej normy odsyłającej w art. 103 § 2 KSH. Nie ma systemowego uzasadnienia zastosowanie możliwości wniesienia do e-spółek jedynie wkładów pieniężnych, co w przypadku e-spółek osobowych jest rozwiązaniem szczególnie niezrozumiałym i czyni te spółki przydatne jedynie w niewielkim stopniu dla potrzeb małych i średnich przedsiębiorców.

W zasadzie można z prawdopodobieństwem graniczącym z pewnością stwierdzić, że procesowi zmian legislacyjnym związanych z umożliwieniem stosowania normatywnych wzorców umów spółek towarzyszył pośpiech, przez co nie uniknięto błędów wskazujących niekiedy na absurdalność zaproponowanych rozwiązań (*vide* kwestia wyłączenia odpowiedzialności członków zarządu e-spółki z ograniczoną odpowiedzialnością wynikającej z art. 291 KSH). Niektóre z tych błędów posiadających różny ciężar gatunkowy już naprawiono. Wiele ewidentnych usterek legislacyjnych nie zostało jednak dotąd usuniętych, a z licznymi wątpliwościami interpretacyjnymi musi mierzyć się praktyka.

Zaprezentowane w pracy uwagi krytyczne nie mają na celu wykazania potrzeby definitywnego pozbycia się normatywnych wzorców umów spółek handlowych z rodzimego systemu prawa. Ambicją autora jest doprowadzenie do udoskonalenia obowiązującej regulacji w taki sposób, aby utworzenie spółki w oparciu o normatywny wzorzec umowy nadal pozostawało mniej skomplikowane i czasochłonne niż w przypadku spółki zakładanej w sposób tradycyjny, a jednocześnie nie stracono z pola widzenia ochrony bezpieczeństwa i pewności obrotu gospodarczego. Nowa kompleksowa regulacja normatywnych wzorców umów spółek handlowych (a także normatywnych wzorców innych czynności w prawie spółek) wymaga wypełnienia kilku reguł. Przede wszystkim potrzebne jest stworzenie odpowiedniej przemyślanej koncepcji ich stosowania. Następnie należy dokonać ich właściwego systemowego ulokowania w systemie źródeł prawa. W kolejnym kroku należy przewidzieć wzajemne oddziaływanie nowych przepisów na regulacje istniejące. Na koniec konieczne jest zastosowanie odpowiedniego języka.

5. Omówienie pozostałych osiągnięć naukowo – badawczych (artystycznych) - przedstawione zgodnie z rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 1 września 2011 r. w sprawie kryteriów oceny osiągnięć osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego (Dz. U. nr 196, poz. 1165)

a) zgodnie z § 3 pkt 2 rozporządzenia kryteria oceny w zakresie osiągnięć nauko – badawczych habilitanta w obszarze nauk społecznych obejmują autorstwo lub

współautorstwo publikacji naukowych czasopism znajdujących się w bazie Journal Citation Reports (JCR) lub na liście Europen Reference Index for the Humanities (ERIH).

Indeks Hirscha moich opublikowanych publikacji wynosi 2 (według bazy Google Scholar (https://scholar.google.com/citations) – dane na podstawie sprawdzenia z 8.09.2017.

W dorobku nie posiadam publikacji, o których mowa w § 3 ww. rozporządzenia, bowiem w mojej działalności naukowej zajmuję się w przeważającej mierze prawem polskim, które nie jest przedmiotem zainteresowania publikacyjnego czasopism prawniczych znajdujących się na liście Journal Citation Reports. Przedstawiony przeze mnie dorobek nie zawiera zatem publikacji naukowych znajdujących się w bazie JCR. W odniesieniu do listy czasopism naukowych ERIH, należy wskazać, że wśród czasopism z piętnastu wybranych dyscyplin nauk humanistycznych i społecznych, lista nie zawiera czasopism z zakresu nauk prawnych.

b) Zgodnie z § 4 pkt 1 i 2 w/w rozporządzenia kryteria oceny osiągnięć naukowo-badawczych obejmują m.in.:

1. Autorstwo lub współautorstwo monografii, publikacji naukowych w czasopismach międzynarodowych lub krajowych innych niż znajdujące się w bazach lub na liście, o których mowa w § 3 rozporządzenia, dla danego obszaru wiedzy (pkt 1), a także opracowań zbiorowych (pkt 2).

Na moje pozostałe osiągnięcia naukowe składają się, obok wskazanej w pkt. 4 monografii, publikacje których szczegółowy wykaz zawarty został w załączniku nr 4. W autoreferacie uwaga zostanie zwrócona na wybrane z nich.

Można wyróżnić dwa główne obszary moich zainteresowań naukowych: prawo spółek oraz prawo rzeczowe. Zaowocowało to powstaniem szeregu publikacji związanych przede wszystkim z problematyką wykorzystania nowych technologii (komunikacji elektronicznej) w prawie spółek. W tym nurcie zajmowałem się także problematyką związaną z postępowaniem rejestrowym, reformą prawa spółek oraz omawianiem wybranych instytucji prawa spółek (prawa handlowego), które budzą zainteresowanie doktryny oraz praktyki . W drugim obszarze moich zainteresowań naukowych jakim jest prawo rzeczowe, kontynuowałem po doktoracie badania dotyczące rzeczowych zabezpieczeń wierzytelności, w szczególności poświęcone instytucji zastawu rejestrowego oraz uczestniczyłem w dyskursie naukowym dotyczącym tzw. umowy deweloperskiej, który rozpoczął się wraz z uchwaleniem ustawy z 16.09.2011 r. o

ochronie praw nabywcy lokalu mieszkalnego lub domu jednorodzinnego. Moje zainteresowania naukowe obejmują także problematykę rejestrów publicznych.

1.1. Wykorzystanie nowych technologii (komunikacji elektronicznej) w prawie spółek

W kilku opracowaniach poświęciłem uwagę problematyce nowych technologii (komunikacji elektronicznej) w prawie spółek, koncentrując się przede wszystkim na pokazaniu zagrożeń jakie niosą nieprzemyślane zmiany związane z szeroko rozumianą informatyzacją prawa spółek. W artykule pt. *Spółka z o.o. zakładana za pomocą wzorca umowy – nowelizacja Kodeksu Spółek Handlowych*, Przegląd Prawa Handlowego 2011, nr 12, s. 35 i n., jako pierwszy zwróciłem uwagę na potencjalne zagrożenia związane z wprowadzeniem do polskiego prawa spółek wzorca umowy spółki z o.o. dostępnego w systemie teleinformatycznym. Ten kierunek badań zaowocował następnie powstaniem opracowania pt. *Normatywny wzorzec umowy spółki z o.o. – ocena kierunku zmian k.s.h. w: Instytucje prawa cywilnego w przyszłym Kodeksie Cywilnym* (red. nauk. T. Mróz, M. Stec), Warszawa 2012 oraz publikacji pt. *Wykorzystanie nowych technologii w procesie zakładania spółek handlowych na przykładzie spółki z o.o., o której mowa w art. 157[1] k.s.h. - tzw. spółki S24*, Studia Prawnicze KUL. - 2012, nr 2, s. 61 i n. W tej ostatniej publikacji wskazywałem, że techniczne aspekty funkcjonowania systemu teleinformatycznego w którym udostępniony jest wzorzec umowy spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, stanowią istotny element procesu informatyzacji dokonywania czynności prawnych w tym systemie. Antycypując wprowadzenie wzorców umów dostępnych w systemie teleinformatycznym dla spółek osobowych wskazałem potencjalne kierunki rozwiązań w artykule pt. *Internetowe wzorce umów handlowych spółek osobowych – konieczność czasów społeczeństwa informacyjnego,* Przegląd Prawa Handlowego 2012, nr 9, s. 41 i n. Z kolei po pojawieniu się w prawie spółek innych - obok wzorców umów – normatywnych wzorców uchwał i innych czynności powstało opracowanie pt. *Nowe internetowe wzorce w prawie spółek handlowych: refleksje na temat nowelizacji kodeksu spółek handlowych z 28 listopada 2014 roku, Acta Universitatis Wratislaviensis. Przegląd Prawa i Administracji. - T. 101 (2015), s. 141 i n.* Opracowanie to miało na celu przede wszystkim pokazanie przypadkowości i braku koncepcji wprowadzonych do Kodeksu Spółek Handlowych regulacji. Praktyczne ujęcie problematyki normatywnych wzorców dostępnych w systemie teleinformatycznym występujących w prawie spółek znalazło z kolei wyraz w przygotowaniu *Komentarza (wyciąg) do Kodeksu Spółek Handlowych i ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym w: Informatyzacja postępowania cywilnego. Komentarz (red. J. Gołaczyński, D. Szostek), Warszawa 2016, C. H.*

Beck, (Duże Komentarze Becka). W tym nurcie badań mieści się również publikacja pt. *Prawo spółek handlowych a nowe technologie, w: Księga pamiątkowa z okazji dziesięciolecia Centrum Badań Problemów Prawnych i Ekonomicznych Komunikacji Elektronicznej i Studenckiego Koła Naukowego - Blok Prawa Komputerowego*, (red. E. Galewska, S. Kotecka), Wrocław 2012, s. 52 i n. Wskazałem w niej pola wykorzystania narzędzi informatycznych w prawie spółek.

1.2. Problematyka umowy deweloperskiej

Kontynuując po doktoracie moje zainteresowania prawem rzeczowym podjąłem badania nad tzw. umową deweloperską wraz z jej pojawieniem się w polskim systemie prawa. Pierwsza publikacja z tego cyklu pt. *Kilka uwag o umowie deweloperskiej, czyli galimatias z umową deweloperską*, Rejent R. 22, nr 12 (2012), s. 33 i n., napisana we współautorstwie wraz z Wojciechem Wójcikiem, prezentowała zasadnicze wątpliwości dotyczące interpretacji przepisów ustawy z 16.09.2011 r. o ochronie praw nabywcy lokalu mieszkalnego lub domu jednorodzinnego, w szczególności dotyczące treści oraz postaci dokumentu umowy deweloperskiej. Jednocześnie podjęto w niej próbę interpretacji przepisów ww. ustawy, która byłaby zgodna z obowiązującymi wcześniej zasadami prawa umów, a jednoczenie realizowała tzw. funkcje oczekiwane nowej regulacji wyznaczone przez ustawodawcę.

W kolejnej publikacji pt. *Sens i nonsens umowy deweloperskiej - czyli czy klasyczne cywilistyczne konstrukcje prawne są wystarczające dla skutecznej ochrony nabywcy lokalu mieszkalnego lub domu jednorodzinnego*, Rejent. - R. 23, nr 12 (2013), s. 80 i n. zwróciłem uwagę na szereg wątpliwości praktycznych, związanych ze stosowaniem przepisów ustawy o ochronie praw nabywcy lokalu mieszkalnego lub domu jednorodzinnego.

Natomiast publikacja pt. *Wpływ przepisów ustawy o prawach konsumenta na obowiązki informacyjne dewelopera związane z zawarciem umowy deweloperskiej z konsumentem*, Rejent - R. 25, nr 4 (2015), s. 68 i n. była pierwszą wypowiedzią piśmiennictwa dotycząca rozszerzenia obowiązków informacyjnych dewelopera w związku z wejściem w życie ustawy z 30.05.2014 r. o prawach konsumenta. Zawarte w artykule tezy spotkały się z poparciem praktyki i były zgodne z późniejszymi rekomendacjami dla deweloperów ogłoszonymi przez Polski Związek Firm Deweloperskich.

1.3. Problematyka rzeczowych zabezpieczeń wierzytelności

Po doktoracie w dalszym ciągu prowadziłem badania dotyczące zastawu rejestrowego. Efektem tych prac było powstanie opracowania pt. *Zastaw rejestrowy i rejestr zastawów. Komentarz, Warszawa 2009, C. H. Beck, (Krótkie Komentarze Becka).* Byłem autorem komentarzy do art. 2-3, 4 (uw.11), 7-9, 11-13, 17-19, 22 (uw.3-6), 28-39, 40 (uw.1-8), 41 -52 ustawy z dnia 6.12.1996 r. o zastawie rejestrowym i rejestrze zastawów. Współautorem pozostałej części komentarza był prof. dr hab. Jacek Gołaczyński. Publikacja omawiała zmiany instytucji zastawu rejestrowego oraz rejestru zastawów po obszernej nowelizacji, która zaczęła obowiązywać od 11.01.2009 r. W ramach tego kierunku badań powstała również publikacja pt. *Kilka uwag dotyczących akcesoryjności zastawu rejestrowego po wejściu w życie ustawy z 5.09.2008 r. o zmianie ustawy o zastawie rejestrowym i rejestrze zastawów oraz o zmianie innych ustaw*, w: *Prace z prawa cywilnego: dla uczczenia pamięci profesora Jana Kosika, (red. nauk. P. Machnikowski)*, Wrocław 2009, Acta Universitatis Wratislaviensis, s. 299 i n.

W nurcie badań dotyczącym zabezpieczeń rzeczowych powstało także opracowanie pt. *O oświadczeniu woli właściciela nieruchomości dotyczącym ustanowienia hipoteki konsorcjalnej,* w: Księga dla naszych kolegów, prace prawnicze poświęcone pamięci doktora Andrzeja Ciska, doktora Zygmunta Masternaka i doktora Marka Zagrosika, (red. J. Mazurkiewicz), Wrocław 2013, (Prace Naukowe Wydziału Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego), s. 279 i n.

1.4. Problematyka rejestrów publicznych oraz postępowania rejestrowego

Zarówno przed doktoratem jak i po jego napisaniu interesowałem się problematyką rejestrów publicznych. Efektem tych zainteresowań były w szczególności następujące publikacje: *Informatyzacja postępowań rejestrowych w Krajowym Rejestrze Sądowym, Rejestrze Zastawów i Nowej Księdze Wieczystej oraz dostęp do danych zawartych w tych rejestrach, w: Informatyzacja postępowania sądowego i administracji publicznej, (red. J. Gołaczyński), Warszawa 2010, C.H. Beck, s. 87 i n.* Opracowanie to ukazywało przemiany postępowania rejestrowego w ww. rejestrach zachodzące na skutek informatyzacji oraz ukazywało potencjalne możliwości dostępu do danych zawartych w rejestrach publicznych wynikające z prowadzania rejestrów w postaci elektronicznej. Z kolei opracowanie *pt. „E-harmonizacja", czyli perspektywy poprawy transgranicznego dostępu do informacji o spółkach po implementacji dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/17/UE, w:*

Wpływ europeizacji prawa na instytucje prawa handlowego, (red. nauk. J. Kruczalak-Jankowska), Warszawa 2013, LexisNexis, s. 81 i n., prezentowało rozwiązania legislacyjne zawarte w Dyrektywie 2012/17/UE, które miały doprowadzić do integracji rejestrów centralnych, rejestrów handlowych i rejestrów spółek państw członkowskich UE. Zjawisko to ze względu na techniczny aspekt połączenia rejestrów nazwałem „e-harmonizacją". Wraz z prof. dr hab. Józefem Frąckowiakiem przygotowałem artykuł pt. *Rejestracja i ewidencja przedsiębiorców: rozwiązanie docelowe czy czas na powrót do jednego powszechnego rejestru przedsiębiorców w KRS, Rejent, R. 24, nr specjalny, grudzień (2014),* s. 77 i n. W artykule zostały przedstawione argumenty za stworzeniem powszechnego rejestru przedsiębiorców, obejmującego także przedsiębiorców będących osobami fizycznymi. W ramach tego nurtu badań zajmowałem się również problematyką podstawy wpisu do księgi wieczystej. Efektem tych prac był artykuł pt. *Podstawa wpisu do księgi wieczystej uwagi de lege lata i de lege ferenda, w: Elektronizacja postępowania wieczystoksięgowego. Komentarz praktyczny, akty wykonawcze, (red. A. Marciniak), Warszawa 2016, C. H. Beck, s.* 119 i n. Praktyczne aspekty postępowania rejestrowego w Krajowym Rejestrze Sądowym uwzględniające dorobek najnowszego orzecznictwa poddałem analizie w opracowaniu *Postępowanie rejestrowe, w: Postępowanie cywilne (red. nauk. E. Marszałkowska-Krześ) Warszawa 2017, Wolters Kluwer, seria Meritum), s. 1065 i n.*

1.5. Inne zagadnienia z zakresu prawa spółek

W ramach moich zainteresowań naukowych w obszarze prawa spółek zajmowałem się ponadto analizą różnego rodzaju zagadnień, których doniosłość w mojej ocenie zasługiwała na ich szczegółowe omówienie. W tym nurcie należy wymienić w szczególności następujące publikacje: *Kilka uwag dotyczących praktyki notarialnej w zakresie sporządzania protokołu Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy po wejściu w życie ustawy z 5.12.2008 r. o zmianie ustawy - Kodeks spółek handlowych oraz ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, w: Współczesne problemy prawa prywatnego: księga pamiątkowa ku czci Profesora Edwarda Gniewka, (red. J. Gołaczyński, P. Machnikowski), Warszawa 2010, C. H. Beck, s.* 309 i n.; *Z problematyki prawnej pełnomocnictwa do reprezentowania spółki z ograniczoną odpowiedzialnością udzielonego na podstawie art. 210 § 1 K.S.H.,w: Prawo handlowe XXI wieku: czas stabilizacji, ewolucji czy rewolucji: ksiega jubileuszowa Profesora Józefa Okolskiego, (red. M. Modrzejewska), Warszawa 2010, Lex a Wolter Kluwer business,* s. 546 i n.; *Zakres kognicji sądu rejestrowego wobec uchwał zgromadzeń wspólników lub walnych*

zgromadzeń sprzecznych z ustawą w świetle uchwały składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z 18.09.2013 r. (III CZP 13/13), Przegląd Prawa Handlowego, 2014, nr 10, s. 35 i n.; *Granice prawa własności w zakresie rozporządzania mieniem spółek kapitałowych z udziałem Skarbu Państwa: zagadnienia wybrane, w: Spółki z udziałem Skarbu Państwa a Skarb Państwa (red. nauk. A. Kidyba), Warszawa 2015, LEX a Wolters Kluwer business, (Monografie Lex - Biblioteka Prawa Handlowego),* s.74 i n.; *Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w organizacji : czas na zmiany, w: Kodeks spółek handlowych po dziesięciu latach, (red. J. Frąckowiak),* Wrocław 2013, Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, (Acta Universitatis Wratislaviensis nr 3461), s. 228 i n.

6. Ważniejsze osiągnięcia naukowo-badawcze, o których mowa w § 4 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 1 września 2011 r. w sprawie kryteriów oceny osiągnięć osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego (Dz. U. nr 196, poz. 1165).

6.1 Wygłosiłem referaty na krajowych konferencjach tematycznych (szczegółowy wykaz wygłoszonych referatów zawiera załącznik nr 5). Ponadto brałem udział w komitetach organizacyjnych krajowych konferencji naukowych (szczegółowy wykaz wygłoszonych referatów zawiera załącznik nr 5).

7. Ważniejsze osiągnięcia w zakresie dorobku dydaktycznego i popularyzatorskiego oraz współpracy międzynarodowej, o których mowa w § 5 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 1 września 2011 r. w sprawach kryteriów oceny osiągnięć osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego (Dz. U. nr 196, poz. 1165)

7.1. Udział w kolegiach redakcyjnych czasopism

1) Członek Redakcji Półrocznika Naukowego „*Prawo Mediów Elektronicznych*" od 01.2016.
2) Członek Rady Programowej Miesięcznika „*Rejent*" od 06.2016.

7.2. Udział w krajowych projektach badawczych

1) Od 2016 r. uczestniczę w Krajowym Projekcie Badawczym „Informatyzacja ksiąg wieczystych", finansowanym ze środków Narodowego Centrum Nauki, decyzja nr DEC-2015/17/B/HS5/00460 (konkurs OPUS 9), którym kieruje prof. dr hab. Jacek Gołaczyński.
2) W latach 2007-2009 brałem udział Krajowym Projekcie Badawczo-Rozwojowym „E-sąd - Informatyzacja postępowania cywilnego" nr grantu R11 006 02 realizowany ze środków Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego.
3) W latach 2006 - 2007 brałem udział w Projekcie pt. „Opracowanie modelowego rozwiązania zastosowania dokumentu elektronicznego w sądach powszechnych z uwzględnieniem aspektów prawnych, organizacyjnych i ekonomicznych" w ramach projektu Transition Facility PL 2004/016-829.05.04 „Wzmocnienie polskiego wymiaru sprawiedliwości".

7.3 Osiągniecia dydaktyczne i popularyzatorskie – wzmianka. Wśród ważniejszych osiągnięć w zakresie dorobku dydaktycznego i popularyzatorskiego należy wskazać prowadzone przeze mnie wykłady dla studentów na macierzystej uczelni, a także wykłady na studiach podyplomowych (szczegółowy wykaz zawiera załącznik nr 5).

Dalsze rodzaje mojej aktywności składającej się na dorobek naukowy, w szczególności udział w konferencjach naukowych, wygłoszenie referatów, opieka naukowa nad doktorantami w charakterze promotora pomocniczego, udział w zespołach eksperckich i konkursowych zawiera załącznik numer 5. Z kolei szczegółowy wykaz moich publikacji zawiera załącznik numer 4.

Wrocław, dnia 16 września 2017 r.